این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

دبیرخانه کشوری راهبری درس علوم و فنون

طرح درس روزانه درس علوم فنون دوازدهم								
مشخصات کلی	درس :۸		موضوع درس: اختیارات شاعری وزنی		تاریخ اجرا :		مدت اجرا :۹۰	
	مجری :		کلاس : دوازدهم کد پرسنلی :		تعداد فراگیران :		مکان :	
الف : قبل از تدریس								
اهداف بر اساس تلفیقی از هدف نویسی برنامه درس ملی و طبقه بندی جدید بلوم								
سطح هدف	**اهداف و پیامد ها**							
هدف کلی	دانش آموزان با اختیارات شاعری زبانی در شعر آشنا می شوند .							
اهداف مرحله ای	۱-درک صحیح و تقویت خوانش عروضی ۲- شناخت اختیارات وزنی ۳- مقایسه ی ابیاتی که اختیارات زبانی و وزنی دارند .							
هدف های رفتاری آموزشی	**اهداف (با رعایت توالی محتوای درسی) انتظارات در پایان آموزش**	**حیطه و سطح در بلوم**	**عناصر برنامه درسی ملی** تعقل ، ایمان ، علم ، عمل و اخلاق					
			عنصر	**عرصه ارتباط با**				
				خود	**خدا**	**خلق**	**خلقت**	
	اختیارات وزنی را به خوبی در بیت ها بشناسند .	فهمیدن	تعقل	*				
	توانایی مقایسه ی درست ابیاتی که اختیارات زبانی دارند با ابیاتی که اختیار وزنی دارند .	تفسیر	تعقل	*				

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

	علاقه به تحقیق و پژوهش و مطالعه فردی و گروهی و تقویت روحیه ی زیباشناختی	آفریدن	ایمان			❊	
	توجه به جنبه های زیبایی شناختی ابیات	فهمیدن	ایمان	❊			
	آشنایی با مفاهیم اختیارات وزنی زبانی	دانش	علم	❊			
	شناخت دقیق تر اوزان عروضی	فهمیدن	علم	❊			
	توجه به خوانش عروضی به شکل سماعی	فهمیدن	عمل				
	تشخیص اختیارات زبانی و اختیارات وزنی	دانش	عمل	❊			
	مهارت نوشتن تقطیع درست ابیات و رعایت اختیارات زبانی وزنی	کاربرد	عمل	❊			
	رعایت اخلاق علمی و پژوهشی در حوزه ی زندگی فردی و اجتماعی	کاربرد	اخلاق			❊	
	رعایت آداب اخلاقی در کار گروهی و فردی	کاربرد	اخلاق			❊	
رئوس مطالب	اختیارات وزنی : ۱-بلند بودن هجای پایان مصراع ، ۲-آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن ،۳-ابدال، ۴- قلب https://t.me/tarighatoloumvafonoun طریقت علوم ادبی						
مواد و رسانه های آموزشی	۱-کتاب علوم فنون ۲-گچ سفید و رنگی یا ماژیک وایت برد ۳-تخته هوشمند و سی دی پاورپوینت درس ۴- موسیقی جهت خوانش ابیات با وزن عروضی ۵-دفتر کلاس و دفتر تمرین دانش آموز ۶-کارت های تندخوانی که اختیارات وزنی و زبانی در آن جداگانه نوشته شده است .						

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

پیش بینی رفتار ورودی	**فعالیت دانش آموزان** ۱-«به دلیل مرتبط بودن درس پنجم با درس هشتم جهت ارزشیابی ، درس پنجم جلسه ی قبل برای مطالعه مشخص شده است .» -یادآوری و پرسش از اختیارات شاعری زبانی از چند دانش آموز به خصوص از دانش آموزی که در جلسه ی پیش غایب بوده و باید افراد گروه با او کار می کردند تا از افراد گروه عقب نیفتد . (پرسش توسط افراد گروه انجام می شود) **فعالیت معلم :** ۱-در پرسش و پاسخ نظارت داشته باشد و مطمئن شود همه درس را یاد گرفته اند . ۲- به صورت انفرادی سوالاتی را بپرسد و در صورت لزوم رفع اشکال نماید . انتظار می رود که دانش آموزان در پرسش و پاسخ به سوالاتی از این قبیل پاسخ دهند : ۱-اختیارات زبانی چه اختیاراتی است و انواع آن را نام ببرند ؟ ۲- بیت هایی را تقطیع هجایی کنند و اختیارات آن را مشخص کنند . می توان سوالاتی به شکل آزمونک تهیه کرد و در رایانه سوالات به دانش آموزان داده شود و در زمان معین پاسخ دهند . بخشی از آزمونک را می توان به شکل گروهی برگزار کرد .	
ایجاد ارتباط اولیه	فعالیت دانش آموزان : ایستادن به ادب ، گفتن نام خدا ، سلام ، خواندن یک یا چند بیت شعر پندآموز با صدای بلند فعالیت معلم : سلام ، احوال پرسی ، حضور و غیاب ، گفتن مطلب یا شعری بر اساس موضوع روز **رسیدگی به تکالیف جلسه ی گذشته :** -گرفتن گزارش کتبی یا شفاهی از همیار معلم ها درباره ی چگونگی کار افراد گروه و انجام تکالیف - بررسی دفتر همیار ها و چند تن دیگر از دانش آموزان (به طور تصادفی) - ثبت متیازات مثبت و منفی عملکرد گروه ها در دفتر کلاس	زمان : ۱۰ دقیقه
گروه بندی ، مدل و ساختار کلاسی	گروه بندی دانش آموزان به گروه های سه یا پنج نفره (توصیه می شود برای گروه ها نام یک شاعر یا نویسنده به انتخاب دانش آموزان گذاشته شود) انتخاب همیار معلم «که در ابتدای سال این کار انجام شده است »	

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

روش ایجاد و تداوم انگیزه	**ایجاد انگیزه سازی و آماده سازی :** ۱-نوشتن عنوان درس . ۲- افراد یک یا دو گروه درباره اختیارات شاعری زبانی مواردی را که یاد گرفته اند می گویند . ۳- دو بیت که یکی اختیارات زبانی و دیگری اختیارات وزنی دارند بر روی تخته توسط دانش آموزان نوشته می شود .	زمان : ۶ دقیقه
ارزشیابی آغازین	**فعالیت معلم :** به منظور ارزشیابی تشخیصی ، سوالات زیر به منظور ورود به درس جدید و پل ارتباطی بین درس جلسه قبل و این جلسه از دانش آموزان پرسیده می شود . به عبارتی دیگر سوال های ارزشیابی از رفتار ورودی و پیش نیاز درس مطرح شده است . دانش آموزان باید بتوانند به این سوالات پاسخ دهند : ۱-اختیارات شاعری چیست ؟ ۲-انواع اختیارات شاعری را نام ببرند . ۳-بیت «نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری / کز آن جانب که او باشد ، صبا عنبر افشان آید » را تقطیع کنند و اختیارات زبانی آن را مشخص کنند . ۴-وزن شعر را بگویند .	زمان : ۱۲ دقیقه
روش های تدریس	روش ها رویکرد تلفیقی است از : روش پرسش و پاسخ ، الگوی حل مسئله ، ارائه تحقیق و پژوهش ، روش همیاری و گروهی	
ب: فعالیت های مرحله حین تدریس		
آماده سازی	-دو دانش آموز را پای تابلو آورده و دو بیت را که یکی اختیارات زبانی و یکی اختیار وزنی داشته باشد روی تخته بنویسند و بیت را با صدای بلند بخوانند . - دو نفر ابیات را تقطیع هجایی کنند . - وزن های ابیات را همه بگویند .	زمان : ۲۰ دقیقه

ارائه درس	**فعالیت های معلم**	**فعالیت های دانش آموزان**
	۱-درگیر کردن آن ها با شنیدن آهنگ وزن عروضی ابیات با موسیقی و یا ضربه زدن بر	۱-توجه به ضربه ها و یا آهنگ و پاسخ دادن به سوالات معلم و شرکت در بحث گروهی

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

جدید	روی میز -درگیر کردن دانش آموزان برای خواندن درست بیت ها - درگیر کردن دانش آموزان با موضوع درس و ایجاد انگیزه در آن ها با طرح مسئله که چرا تقطیع ابیات با اوزانی که پیدا کردند و در دو مصراع یکی نیست و در یک یا دو هجا با هم فرق دارند .	-خوانش عرضی درست ابیات توسط دانش آموزان - تقطیع ابیات توسط دو دانش آموز جلوی تابلو - گفتگو درباره ی مسئله در گروه و پیدا کردن علت
	۲- بررسی دو بیت و پیدا کردن اختیارات شاعری زبانی از دانش آموزان خواسته می شود .	دو بیت را بررسی کرده و اختیارات شاعری زبانی را در یک بیت تشخیص می دهند .
	۳-توضیح درباره ی اینکه در بیت دیگر این اختلاف علامت های هجایی به خاطر قواعد خاص دیگری است که به آن اختیارات وزنی می گویند .	۳-دانش آموزان با دیدن مواردی که غیر از اختیارات زبانی است دقت می کنند ببینند آیا بر اساس آموزه های کتاب می تواند اختیار وزنی باشد یا خیر .
	۴-دبیر چند بیت پای تخته نوشته و می خواهد اعضای گروه با کمک هم تقطیع کنند و اختیارات آن را پیدا کنند .	۴-افراد در گروه با کمک هم انواع اختیارات را پیدا می کنند .
	۵-دبیر قصد دارد بر اساس فعالیت های فردی و گروهی اختیارات وزنی را دانش آموزان تشخیص دهند و نتیجه بگیرند چه مواردی اختیار وزنی است . https://t.me/tarhedarsiran طرح درس فارسی ، نگارش ، فنون	۵-دانش آموزان مواردی که غیر از اختیار زبانی است بیان کرده و در یک تقسیم بندی اختیارات وزنی را می شناسند .
	۶-دبیر پاورپوینت درس را به نمایش گذاشته و دانش آموزان به مطالب درس توجه می کنند .	۶-توجه دانش آموزان به پاورپوینت درس درس و تحلیل درس در گروه
	۷-کارت های تندخوانی که انواع اختیارات بر روی آن است به دانش آموزان نشان داده	۷-دانش آموزان انفرادی و گروهی انواع اختیارات را از کارت تندخوانی حدس می زنند .

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

	می شود و خواسته می شود حدس بزنند کدام نوع اختیار است .	
	۸-برگزاری مسابقه ی شناخت انواع اختیارات در رایانه به شکل تستی و کوتاه پاسخ (این مسابقه بر اساس داشته های دبیر و مدرسه می تواند به شکل های مختلف انجام گیرد)	۸-شرکت فعال در مسابقه و رقابت سالم بین اعضای گروه
	۹-تشویق دانش آموزان جهت شرکت در مسابقه و دادن جایزه به گروه برنده (این جایزه می تواند نمره ای اضافه به مستمر داده شود و یا دادن کتاب و . . . باشد)	۹-شرکت فعال دانش آموزان در مسابقه و ثبت امتیاز ها در چک لیست توسط همیار معلم
	۱۰-نتیجه گیری درس به همراه دانش آموزان	۱۰-بگویند اختیاراتی که به وزن مربوط می شوند و با تلفظ ارتباطی ندارند اختیارات وزنی شعر هستند و ۴ مورد را که در ابیات به دست آوردند بیان کنند .
	زمان : ۳۰ دقیقه	
فعالیت های خلاقانه دانش آموزان	شرکت فعال در پاسخ های گروه تهیه ی تحقیق های گروهی که ۲۰ بیت که در آن انواع اختیارات زبانی و وزنی دارد بنویسند . حل تمارین کتاب و خارج از کتاب با استفاده از بهره گیری از تجربیات و آموخته های قبلی و جدید	
ج: فعالیت های تکمیلی		
ارزشیابی	**الف : تکوینی (در جریان تدریس)** در حین تدریس با طرح پرسش های مناسب آن ها را به سوی یادگیری سوق می دهم . ابیاتی که دارای اختیارات هستند ، شناسایی کنند .	زمان : در طول تدریس زمان : ۶ دقیقه

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

جمع بندی و ساخت دانش جدید	نتیجه می گیرند که اگر تقطیع بیت با وزنی که با کمک خوانش سماعی بیت ، به دست آورده اند یکی نبود و چینش نشانه های آوایی با وزن هماهنگی نداشت ، بیت به احتمال زیاد دارای اختیارات وزنی یا زبانی است . اختیاراتی که شاعر با نحوه ی بیان و شیوه ی تلفظ خود اعمال می کند « اختیار زبانی » و اختیاراتی که به وزن شعر مربوط شود «اختیار وزنی » می گویند .	زمان : ۳ دقیقه
تعیین تکالیف و اقدامات بعدی	**تمرین های فردی :** ۱-اختیار وزنی و زبانی ۲۰ بیت مختلف که پایه های آوایی همسان تک لختی ، دو لختی و نیز پایه های آوایی ناهمسان داشته باشند را پیدا کنند . ۲-انواع اختیارات را در یک چارت مقوایی گروهی تهیه کنند . بهترین کار به دیوار کلاس جهت استفاده نصب می شود .	زمان : ۲ دقیقه
معرفی منابع	کتاب ریتم در عروض از اردشیر بزرگ نیا به دانش آموزان معرفی می شود تا بتوانند ابیات را بهتر پیدا کنند . **خاتمه** :ختم کلاس با فرستادن صلوات انجام می شود .	زمان : ۱ دقیقه

www.asemankafinet.ir